

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

No 4

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 882 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 30-aprelda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoirazimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Organizational Behavior and Leadership.....	10
Ibrokhim Gulomov	
Baliqchilikda klasterlarini tashkil etishning nazariy asoslari	18
Olim Murtazayev, Muydinov Olim Bekmuratovich	
Оценка состояния привлечения инвестиций в сферу туризма Узбекистана и механизмы управления	24
Арзиматов Бобирмирзо Зокирджон угли	
Biologik aktivlar buxgalteriya hisobni milliy va xalqaro standartlarga muvofiq takomillashtirish masalalari ...	27
Axmadaliyeva Zebo Abduxalimovna	
Aholi yashash joylarida yong'in risklarini bartaraf etish xizmatlardan foydalanish imkoniyatlari	32
Aziz Zikriyoev	
O'zbekistonda ilmiy darajali kadrlar tayyorlash tizimi boshqaruvining tashkiliy tuzilmasi va vazifalari.....	40
Beknaeva Shaxnoza Vladimirovna	
Mintaqaviy turizmning iqtisodiyot rivojlanishiga ta'siri (O'zbekiston turistik xizmatlar bozori misolida).....	45
D. B. O'roqova	
Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ko'paytirishning asosiy yo'llari.....	50
Ibrohimov Boburmirzo Baxtiyor o'g'li, Sayfiddinov Sarvarbek Anvarbek o'g'li	
Sanoat korxonalarining aksiyalar bozoridagi faoliyati tahlili: muammolar va yechimlar	55
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
Qurilishda modernizatsiya va diversifikatsiya qilish asosida yangi ishlab chiqarish quvvatlarini oshirish	63
Islamov Ozodjon	
Sanoat korxonalari innovatsion salohiyatini oshirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish yo'llari.....	67
J. K. Boymurodov	
Mamlakatda yashil iqtisodiyotni rivojlantirish yo'nalishlari	72
Kadixodjayeva Nilufar Raxmatullayevna	
BlokchEYn texnologiyalari yordamida raqamli iqtisodiyotni o'zgartirish	77
Karabayev Rustam Zafarovich, Saitkamolov Muxammadxo'ja Sobirxo'ja o'g'li	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida zamonaviy mehnat bozorining rivojlanishi	84
Layli Mirzayeva	
Xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishda investitsion resurslardan samarali foydalanish mexanizmlari.....	88
Luiza Komilovna Xaydarova	
Umumta'lim muassasalari sonining ekonometrik tahlilini pedAgogik metodlar yordamida amalga oshirish....	93
Ravshanova Muhayyo Maxmanazarovna	
O'zbekiston tarixiy shaharlarida turistik faoliyati shakllanishi va ularni boshqarishning nazariy asoslari.....	98
Meliqulov G'ayrat Abdug'afforovich	
Iqtisodiy rivojlanish va ilmiy tadqiqot rivojlanishining havo ifloslanish darajasiga ta'siri	105
Murodullayev Kamoliddin Sherzod o'g'li, Sadibekova Bibisora Djapparovna, Turdiqulov Farrux Ravshanjon o'g'li	
Hududlarni rivojlantirish va "yashil iqtisodiyot"ni shakllantirishning ekologik muammolari.....	110
Maxkamov Saidafzal Saidkamol o'g'li, Yigitaliyeva Dilnavo Mansurjon qizi	
Ekoturizm obyektining tasniflanishi va alohida xususiyatlari	116
Qodirov Azizjon Anvarovich	
Mamlakatimiz oliy ta'lim tizimida sifat menejmentidan foydalanishning konseptual asoslari	121
Saidqulova Furuza Farmonovna	
Bo'lajak iqtisodchilarning kasbiy kompetensiyalari.....	125
Shukurova Marifat Xodjiakbar qizi	
Ta'limning bosqichlari va ularning inson kapitalini shakllantirishdagi ahamiyati	129
To'rayeva Hurriyat To'yqulovna	

Hududlarda to'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalarni jalb etish dasturini amalga oshirishda marketingni rivojlantirish yo'llari	136
Xamidov O. X., Tojiyeva A. F.	
Investitsiyalar marketingining strategik aspektlari.....	143
Xodjamberdiyeva Dilnoza Bahtiyorovna	
Xorijiy investitsiyalarni jalb etishda investitsion muhit jozibadorligini oshirishga nazariy qarashlar	149
A. Bektemirov, A. A. Abdurahmonov	
Qishloq xo'jaligi raqobatbardoshligini oshirishning ilg'or xorij tajribasi	154
Abdulloev Asliddin Junaydullayevich, Ochilov Narzullo Fayzulloyevich	
Sanoat ishlab chiqarish tizimining investitsion xususiyatlari.....	159
Yodgorova Xalima To'liqinovna	
Turizm sohasi uchun yuqori malakali kadrlarni tayyorlashda davlat va xususiy sherikchilikning o'zaro bog'liqligi tahlili.....	165
Raxmatov Adxam Itolmasovich	
Mamlakatimizda turizm tashkilotlari faoliyatini qo'llab-quvvatlash maqsadida marketing instrumentlari orqali samarali tizim yaratish.....	169
Suyunova Kamilla Baxromovna	
Qishloq xo'jaligida agrokimyo xizmatlar ko'rsatishning iqtisodiy samaradorligini oshirish yo'llari	173
Tabayev Azamat Zaripbayevich	
Yashil iqtisodiyotga investitsiyalarni jalb qilishni faollashtirish muammolari	178
Xomitov K. Z., Masharipova S. R.	
Considerations on the Problem of Illegal Migration and Human Trafficking	183
Azamatova Gulmira Bayirbekovna, Otarbayeva Guljan Kobeyevna	
Sustainable Development and Environmental Economics in Uzbekistan: A Focus on Carbon Pricing and Renewable Energy	186
Muhammadiyev Po'latjon Ilhomjon o'g'li, Urganbayeva Dilnoza Toxtasinovna	
The use of Digital Technologies in the Provision Of Utilities to the Population	192
Mamanazarov Oybek Shomurodovich, Inoyatova Durdona Shoxaydarovna, Alijonov Jamshid Alijon o'g'li	
The Current State of the Digital Economy in the Agrarian Sphere: Problems and Solutions	196
Babadjanov Abdirashid Musayevich	
Behavioral Theory of the Firm.....	201
Egamberdieva Oydin Abror qizi	
The Role of Information Technologies in Increasing the Capitalization of Commercial Banks	207
Egamova Makhfurat Esanovna	
Финансовые риски в исламском финансировании для внедрения в Республики Узбекистан	211
Абдуллоев Фуркат Олимджонович	
Совершенствование методологии экспертизы инвестиционных проектов	216
Бекимбетова Гулнора Маратовна	
Методические подходы к формированию механизмов стратегического управления развитием химической отрасли.....	223
Бибутова Шахло Саъдуллаевна	
Меры по снижению доли теневой экономики в стране.....	228
Махмудова Юлдузхон Бахромжон кизи, Сафаров Гиёсиддин Абдуллаевич ўғли	
Формирование национальной инновационной системы – одна из приоритетных задач повышения конкурентоспособности Республики Узбекистан	232
Н. М. Махмудов, А. А. Алиев, З. А. Мирзоев	
Мониторинг и анализ современного состояния и развития промышленности в Узбекистане.....	237
Назарова Раъно Рустамовна, Исмоилова Малика Дилшодовна	
Цифровая платформа как инструмент трансформации бизнес-процессов.....	243
Раупов Жамшид Рашидович	
Роль применения ключевых показателей эффективности труда на предприятиях.....	249
Рахматуллаева Шахноза Хамидовна	

Влияние цифровой трансформации на инвестиционную привлекательность Узбекистана.....	255
Саитхамолов Мухаммадхожа Сабирходжа угли, Маркабаева Жансая Айбек кызы	
Организация и координация методической помощи при управлении педагогическими кадрами	261
Хакимова Майя Юрьевна	
Интеграция узбекистана в мировое экономическое содружество путем унификации бухгалтерского учета на основе МСФО	266
Зарипова Саёхат Зафаровна	
Tijorat banklari tomonidan investitsiya loyihalarini moliyalashni rivojlantirish imkoniyatlari.....	271
Abduqodirova Ozoda Anvarjon qizi	
Tijorat banklari tomonidan jismoniy shaxslarga ajratilgan kreditlarning joriy tahlili.....	276
Abdusalomov Jaxongir O'ktam o'g'li	
Globalashuv sharoitida mamlakatimizda sug'urta bozorini raqamlashtirishning ahamiyati	282
Anvarova Z.	
The Role of Parents and Teachers in Promoting a Healthy Lifestyle in Children.....	286
Axtamov Djamshed Baxromovich	
A Study of the Importance of Green Economy in Uzbekistan Sustainable Economic Development and its Measurement Indicators in Relation to Environment.....	291
Ataniyazova Maksuda Baltayevna, Tairova Zarnigor Mammot qizi	
Konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobot tuzishning zarurligi.....	296
Avazov Iloxom Ravshanovich	
Foydani soliqqa tortish obyekti sifatidagi iqtisodiy tarkibi.....	301
Axrоров Zarif Oripovich	
Surxondaryo viloyatida aholining uy-joy bilan ta'minlanganlik darajasini tahlili.....	309
Ibragimov Qobil To'xtamishovich	
Review of Methodological Approaches to Enterprises Financial Condition Analysis.....	314
Ismailova Maxbuba Mirxalilovna	
Innovatsion rivojlanish sharoitida xizmat ko'rsatish sohasini tasniflanishining nazariy va ilmiy asoslari.....	319
Masharipova Manzura Alimbayevna	
Korxonalarda benchmarking strategiyalarini qo'llashning ijtimoiy-iqtisodiy mexanizmlari.....	325
Narziyeva Dilafiruz Muxtorovna	
Davlat budjetining soliqsiz daromadlari shakllanishini takomillashtirish yo'llari.....	330
O'ktamova Nargiza Narzulla qizi	
Mamlakatimizda sanoat ishlab chiqarishi korxonalarining rivojlanish holati tahlili.....	334
Olimov Maqsudjon Komiljon o'g'li	
Moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobotni moliyaviy hisobotning xalqaro standartlar talablari asosida tuzish.....	339
Pardayeva Zulfizar Alimovna	
Raqamlashtirish sharoitida qo'shma korxonasi faoliyatining tahlili.....	343
Rashidov Jamshid Xamidovich	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning rivojlanishida oilaviy tadbirkorlikning o'rni.....	348
Raximov Baxromjon Ibroximovich, Saloxiddinov Zuxriddin Nuriddin o'g'li	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida xizmat ko'rsatishning ilmiy asoslari.....	352
Suyunov Asror Baxtiyorovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida telekommunikatsiya sohasini rivojlantirish ilmiy asoslari.....	356
Toshmatov Salohiddin Zayniddinovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida innovatsiyalarni joriy etishning huquqiy masalalari	360
Turg'unov Saloxiddin Jamol o'g'li, Mirzayeva Mohidil Vohidovna	
Zamonaviy sharoitlarda korxonalarning moliyaviy baqarorligini yaxshilash masalalari	366
Usmanova Guljahon Ulug'bek qizi	
Franshizalarni jalb qilishda davlat boshqaruvi tizimida marketing tadqiqotlarining ahamiyati	371
Xodjayev Anvar Rasulovich	

Transport Decarbonization Strategy.....	377
Yarashova Vasila Kamalovna, Muradov Bekzod Xidirnazar ugli	
Temir yo'l transportida ishlab chiqarish faoliyatining iqtisodiy samaradorligini oshirish	382
Yermatova Dilnoza Axmadjonovna	
Iqtisodiyotda davlat ishtirokini qisqartirish va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish istiqbollari	387
Yuldashev Xusniddin Abdullayevich	
Issiqlik ta'minoti xizmatlarini ko'rsatish samaradorligi va sifatini baholash ko'rsatkichlari tizimi	390
Abdulaziz Abdumo'minovich Matro'ziyev	
Issiqlik ta'minoti xizmatlari sifatiga ta'sir etuvchi omillar va ularni baholash	394
Abdulaziz Abdumo'minovich Matro'ziyev	
Jismoniy shaxslarning mol-mulkiga soliq solishni takomillashtirish.....	399
Abdullayev Zafarjon Alijonovich, Zaydullayev Abduhabib Boliqul o'g'li	
Sug'urta tashkilotlarida hisob siyosatini ishlab chiqishning ahamiyati.....	404
Abduraimova Maftunaxon Axmatovna	
Bank risklarini boshqarishning xalqaro tajribalari.....	409
Abdurasulov Jaxongir Abduvaliyevich	
Tadbirkorlik subyektlari ijtimoiy ma'sulligini ta'minlash mexanizmining amal qilish darajasi	416
Bayisbayev Javlon Nurlanovich	
Qishloq aholisining qishloq xo'jaligida bilim va innovatsiyalarni o'zlashtirishga ta'sir etuvchi omillarni iqtisodiy baholash (Samarqand viloyati misolida).....	421
Bozorova Lobar Nuralevna	
Направления совершенствования инновационных стратегий в деятельности промышленных предприятий	427
Дониерова Зухрабону Алишер кизи	
Mol-mulk solig'ining korxonalar faoliyatiga ta'siri.....	432
Qudiyarov Kishibay Ramatullayevich	
Banklar reytingini aniqlash va barqarorligini ta'minlashning ustuvor yo'nalishlari.....	438
Maxmudov Omon Tuxtayevich	
Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida tijorat banklarining aktiv va passiv operatsiyalarini innovatsion usullar orqali boshqarishni takomillashtirish	442
Mo'minova Ma'suda Baxtiyarovna	
Auditorlik tekshiruvini dasturiy ta'minot asosida tashkil etish: muammo va yechimlar.....	447
Nazarova Kamola Sattoral qizi	
Ishlab chiqarish infratuzilmasini rivojlantirishning davlat tomonidan tartibga solish konsepsiyasi.....	453
Normurodov Xusan Eshmaxmatovich	
O'zbekiston Respublikasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning ahamiyati hamda uni rivojlantirish istiqbollari.....	460
Nurullayeva Shaxnoza, Saydullayeva Saodat	
Tijorat banklari inson kapitali samaradorligini baholashda KPI ko'rsatkichlaridan foydalanish mexanizmlari	467
Turaeva Mastura Kurbanovna	
Сущность и особенности инвестиционно-строительного процесса	471
А. Бектемиров, Б.М. Абдувалиев	
Tijorat banklarida muammoli kreditlarni boshqarishning dolzarb masalalari.....	478
Saidov Hayotjon Raxmatulloyevich	
Tijorat banklarida kredit operatsiyalari hisobini takomillashtirish.....	482
Sa'dullayeva Asalxon Muzaffarovna	
Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklarining raqobatbardoshlikni baholash usullari	485
Abdulloyev Asliddin Junaydullayevich, Teshayev Mirolim Djumayevich	
Tadbirkorlik subyektlarida soliq yukini optimallashtirish mexanizmi	490
To'xsanov Qudratillo Nozimovich	

Davlat sektorida ichki audit tadbirlarini umumiy rejalashtirish Xamidova Z. U.	495
Aholi moliyaviy savodxonligini oshirish va uning ahamiyati..... Xudayarova Xurshida Abdunazarovna	501
Kambag'allikni qisqartirishning xorijiy mamlakatlar tajribasi..... Xudoyberdiyev Jamshid Juraboy o'g'li	505
Oliy ta'lim muassasalarida buxgalteriya hisobi va ichki auditni takomillashtirish..... Shaymatova Nargiza Ashurovna	511
Raqamli iqtisodiyot sharoitida sug'urta xizmatlari..... Shodmonova Odina G'ofur qizi	516
Fuqarolar davlat pensiya ta'minoti tizimining amaldagi holati tahlili..... Sholdarov Dilshod Azimiddin o'g'li	520
Aholiga bank xizmatlari ko'rsatishning ijtimoiy ahamiyati..... Eldor Uskanov	525
Innovatsion boshqaruvning ilg'or xorijiy tajribalari Yusupova Jamila Karamatdinovna	530
Neft-gaz korxonalari moliyaviy-iqtisodiy faoliyati natijalari tahlili ("O'ZBEKNEFTGAZ" AJ misolida) Umurzoqov Jamoliddin Sherbekovich	534
Korxonalarda savdo marketing faoliyati samaradorligini baholash..... Sobirov Azizbek Avzbekovich	541
Moliyaviy firibgarliklarga qarshi kurashishda raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari..... Gadaev Ismat Yadgarovich	548
Hududlarda islom iqtisodiyoti tamoyillari asosida amalga oshirilgan investitsion loyihalar: to'siqlar va yechimlar Irgasheva Gulbahor Sodiqovna	551
O'zbekistonda investitsiyalardan samarali foydalanish asosida oziq-ovqat sanoati samaradorligini oshirish yo'llari..... Kobilova Nasiba Xurramovna	554
Foreign Economic Relations as a Factor of Effective Functioning of the Economy Bakhodurova Sulkhiya Azizkhodjaevna, Li Marina Rudolfovna, Mukhtarova Donata Ravshanbekovna, Romashkin Roman Anatolyevich	561
Modern Approaches to the Organization and Development of the Consumer Services Market..... Musyeva Shoira Azimovna	566
Ishlab chiqarish siklini qisqartirishning iqtisodiy samaradorligi..... Odina Nabiyeвна Tuychiyeva, Nazarova Latofat Toirjon qizi	570
Asalarichilik mahsulotlari bozorida marketing strategiyasini amalga oshirish..... Rashidova Xadicha Tursunalievna	575
Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida bank faoliyatini iqtisodiy-matematik modellashtirish yo'llari Raxmanov Mexridin Sindarovich	581
Korporativ boshqaruv amaliyoti bo'yicha hisobot tuzish bo'yicha xorijiy tajriba..... Tashmatov Rustam Xusanovich	586
Iqtisodiyotda davlat ishtirokini qisqartirish va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish istiqbollari Yuldashev Xusniddin Abdullayevich	592
Iqtisodiyotda turizm o'rnini statistik baholash uslubiyoti..... Zilola Jumanova	595
Финансовые риски в исламском финансировании для внедрения в Республики Узбекистан Абдуллоев Фуркат Олимджонович	602
Блокчейн-технология и информационная безопасность в цифровой экономике Узбекистана..... Кадиров Алишер Исмаилович	607
Цифровая платформа как инструмент трансформации бизнес-процессов Раупов Жамшид Рашидович	611

O'zbekistonda zamonaviy kabel va sim mahsulotlari ishlab chiqaruvchi korxonalar faoliyatiga nazar.....	617
Rashidova Odina Olimjon qizi	
Современные тенденции развития валютных отношений в Узбекистане	622
Камалов Камолатдин Кахрамонович	
Sug'urta sohasining O'zbekiston iqtisodiyotidagi o'rni	626
Sharobiddinov Akramjon Goyibbayevich	
Kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirishning xorij tajribasi va undan O'zbekistonda foydalanish yo'nalishlari	630
Fayziyeva Aziza Azamat qizi	
Modeling the Stackelberg strategy in a linear model (linear city) Hotelling.....	635
Musayeva Shaira Azimovna, Usmonova Dilfuza Ilkhomovna	
Mulkning kapitallashuvi darajasini iqtisodiy jihatdan amalga oshirish samaradorligini baholash uslublari.....	644
Norboyev Odil Abrayevich	
Tijorat banklarining kredit portfelini amaliy holati va ekonometrik tahlillari: ATB "Aloqabank" misolida.....	649
Norov Akmal Ruzimamatovich, Norova Nozima Nabiyeвна	
O'zbekistonda "yashil iqtisodiyot" muhitida kreditlash va moliyalashtirish imkoniyatlari	654
Taxir Urkinbayev	
Budjet tashkilotlarida ichki nazorat tizimini tashkil qilishning xususiyatlari.....	658
Abduraxmanov Ramazon Abdullayevich	
Chinese Commercial Banks Experience in Asset Diversification	663
Uktamova Nozima Narzulla kizi	
Sanoat taraqqiyotida ishlab chiqarish korxonalarini ustuvor rivojlantirish istiqbollari.....	667
Yadgarov Akram Akbarovich	
Анализ деятельности коммерческих банков Узбекистана по кредитованию физических лиц.....	673
Базарова Нигора Равшановна	
Mahalliy va xorijiy investitsiyalarni jalb etishning innovatsion jarayonlarga ta'sirini baholash.....	684
Bobobekov Ergash Abdumalikovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida innovatsiyalarning iqtisodiy samaradorligini oshirish yo'llari	689
Kuziyeva Nargiza Ramazanovna, Xusanov Faxriddin Jamoliddin o'g'li	
Tashqi mehnat migratsiyasi.....	694
O. N. Djurayev	
Raqamli iqtisodiyotda sanoat tarmog'ining davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanishini baholash	699
Otaboyeva Dildora	
Nobank kredit tashkilotlarining moliyaviy xizmatlari sifatini oshirishning xorijiy mamlakatlar tajribasi	705
Raimov Xurshid Muxtorovich	
Tijorat banklarida moliyaviy injiniringni qo'llash istiqbollari	711
Saipnazarov Sherbek Shaylavbekovich	
O'zbekiston Respublikasi moliya bozorida tijorat banklari faoliyati: muammo va yechimlar	716
Toymuxamedov Ibroxim Rixsiboevich, Jumaev Islombek Akram o'g'li	
Agrar ta'lim tizimida boshqaruv samaradorligini oshirish yo'llari	723
Boltayev Nurali Shiramatovich, Beglayev Uchqun Xurramovich, Abdiyev Izzat Risqiboyevich	
O'zini o'zi band qilgan shaxslardan olinadigan soliqlarni takomillashtirish orqali yashirin iqtisodiyotni jilovlash masalalari	731
Davranov Iskandar Jumayevich	
Iqtisodiy konsentratsiyalarni tartibga solish va nazorat qilishni takomillashtirish.....	738
Luqmanov Sharifxon A'zam o'g'li	
Role of Private and Public Kindergartens in Early Childhood Development	744
Makhmudova Munisakhon Abbos qizi	
"Yashil" enegriya quvvatlarini barpo etish iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash asosi sifatida.....	749
Muminova Elnoraxon Abduraimovna, Umarova Dilnoza Oybek qizi	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda CVP-tahlilni tashkil etishning muammoli jihatlari	754
Qlichev Baxtiyor Pardayevich	

Korxonada likvidlik riskini minimallashtirish orqali uning moliyaviy barqarorligini saqlab qolish	759
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Развитие международных торгово-экономических связей Республики Узбекистан	766
Ким Татьяна Валерьевна, Гофуржонов Шахрибону Бахромжон кизи	
Kapital qurilishni boshqarish samaradorligini oshirishning dolzarb masalalari	774
A. Bektemirov, M. U. Sarimsoqov	
O'zbekiston mehnat bozorida yoshlarning ish bilan bandlik darajasini oshirish.....	780
Mambetjanov Qahramon Qurbandurdiyevich, Bahromov Shahzod Fazliddinovich	
Роль имиджа в улучшении инвестиционной привлекательности высших учебных заведений.....	787
Жанзаков Бекзот, Жонузиков Мирзабек	
Innovatsion kichik tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha xorij tajribasi va uni mamlakat iqtisodiyotida qo'llash imkoniyati.....	795
Toshaliyeva Saodat Toxirovna, Eshqulova Dilorom Abduravupovna	
Перспективы развития банковского сектора в Узбекистане для иностранных туристов	802
Муминов Шахзод Низомиддинович, Каримова Азиза Махомадризовна	
Innovatsion faoliyat moliyaviy modellari va mexanizmlarini rivojlantirishning konseptual asoslari	806
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
Qishloq xo'jaligi tarmoqlarini innovatsion rivojlantirish bo'yicha xorijiy tajribalar va ulardan respublikamizda samarali foydalanish yo'llari	814
Ishniyazov Baxrom Normamatovich	
Turistik xizmatlarining o'ziga xos xususiyatlari va marketing tadqiqotlari.....	819
Berdiqulova Iroda Rayimqulovna	
Qoraqalpog'iston qishloq xo'jaligi: asosiy muammolar va rivojlanishining ustuvor yo'nalishlari	823
Yeshimbetov Uktamjon Xudaybergenovich	
Iqtisodiyotning erkinlashtirilishi sharoitlarida kichik biznes sektori rivojlanishining imkoniyatlari.....	832
Botirova R. A., Sirojiddinov I. Q.	
Kriptoalyuta va blokcheyn tadqiqotlari: tendensiyalar va istiqbollar	835
Berdiqulov Jurabek	
Bank risklarni monitoring qilish tizimini takomillashtirish	837
Hamroyev Sherzod Axtamovich	
O'zbekiston hududlariga xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda ko'p qavatli "yashil" fermer xo'jaliklarini tashkil etishning ahamiyati	843
Turdimuratova Aziza Alisherovna	
Surxondaryo viloyatining mahalliy budjet daromadlarini oshirish yo'llari va uni arima modeli asosida prognozlash.....	846
Abdunazarova Shahnoza Norqo'chqor qizi	
Qishloq xo'jaligi tarmog'ining mamlakat iqtisodiyotidagi o'rni va undagi tarkibiy o'zgarishlarni statistik baholash.....	856
Zakirova Umida Maxamadaminovna	
O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatish korxonalarining ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati	863
Pardayev Jamshid Muzaffarovich	
Turizm bozorini rivojlantirishda mehnat bozorining tutgan o'rni va ahamiyati	872
Berdiqulova Iroda Rayimqulovna, Berdikulov Jurabek	
Проблемы расчета определения и планирования прибыли предприятий в условиях модернизации экономики	876
Алиева С.С.	

XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSION RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH MEXANIZMLARI

Luiza Komilovna Xaydarova

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti mustaqil izlanuvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishda investitsion resurslardan samarali foydalanish mexanizmlarining muammolar ko'rsatib berilgan.

Kalit so'zlar: xizmat ko'rsatish, iqtisodiyot, investitsiya, resurs, bozor, moliya-kredit, samaradorlik, innovatsiya, model, kadr, transport, axborot-kommunikatsiya.

Abstract: This article shows the problems of the mechanisms of effective use of investision resources in the development of the service sector.

Key words: service, economy, investment, resource, market, finance-credit, efficiency, innovation, model, Frame, Transport, Information Communication.

Аннотация: В данной статье показаны проблемы механизмов эффективного использования инвестиционных ресурсов в развитии сферы услуг.

Ключевые слова: сервис, экономика, инвестиции, ресурс, рынок, финансы и кредит, эффективность, инновации, модель, персонал, транспорт, инфокоммуникации.

KIRISH

Jahonda globallashtirish jarayoni chuqurlashib va iqtisodiyotni raqamlashtirish kuchayib borayotgan sharoitda xizmat ko'rsatish tarmoqlarini jadal rivojlantirilishiga jiddiy e'tibor qaratilmoqda. "Jahon yalpi ichki mahsulot hajmida mazkur sohaning salmog'i o'rtacha 65 foizni tashkil etgan holda, mazkur ko'rsatkich AQShda 80 foizni, Yevropa Ittifoqi davlatlarida 70–75 foizni tashkil etadi"¹. AQSh, Germaniya, Buyuk Britaniya, Yaponiya, Janubiy Koreya kabi jahonning rivojlangan davlatlari amaliyotidagi tajribasiga asosan, inson salohiyati taraqqiyotiga istiqbol maqsadlaridan biri sifatida yondoshilgan iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish maqsadida keng ko'lamda foydalanilayotganligini ko'rsatmoqda.

Yangi O'zbekistonni barpo etish jarayonida ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyot va aholi turmush darajasini oshirishning muhim yo'nalishlaridan biri sifatida xizmat ko'rsatish tarmoqlarini rivojlantirishga alohida e'tibor berilmoqda. Xizmat ko'rsatish sohasi milliy iqtisodiyotimizda ulkan strategik ahamiyatga ega bo'lgan vazifalarni bajarishda muhim tarmoqlardan hisoblanadi. "...Raqamli iqtisodiyotni asosiy "drayver" sohaga aylantirib, uning hajmini kamida 2,5 baravar oshirishga qaratilgan ishlarni olib borish, turizm, transport, axborot-kommunikatsiya, jumladan, dasturiy ta'minotlar va boshqa xizmatlar eksportini 1,7 baravarga oshirish yoki 4,3 milliard AQSh dollariga yetkazish" vazifalar belgilab berilgan².

Bu boradi xizmat ko'rsatish sohasida xizmatlar turini kengaytirish va sifatini oshirish, xizmat ko'rsatish sohasini iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish, xizmatlar bozori salohiyatidan iqtisodiy o'sish sifatida samarali foydalanishga yo'naltirilgan ilmiy izlanishlarni ustuvor amalga oshirish maqsadga muvofiq hisoblanadi.

¹ https://ru.theglobaleconomy.com/rankings/share_of_services/

² O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 28.01.2022-yildagi PF-60-son.

MAVZUGA OID ADABIYOTLARNING TAHLILI

Xizmat ko'rsatish va servis sohasi rivojlanishining ilmiy-metodologik jihatlari ko'plab xorijlik olimlar I.A.Deryugin^[1] va boshqalar tomonidan tatbiq qilingan. Ushbu muammolarni o'rganishga O'zbekistonlik olimlardan M.M.Muxammedov^[2], M.Q.Pardayev^[3], R.X.Ergashev^[4], J.R.Zaynalov^[5], Q.J.Mirzayev, T.S.Sharipov, Sh.A.Sultonov^[6], Sh.A.Atamuradov^[7] va boshqalarning ilmiy ishlari bag'ishlangan.

O'zbekistonda bu sohada boshqa iqtisodchi olimlar ham samarali ilmiy tadqiqotlar olib borishgan va olib borishmoqdalar. Biroq Respublikada xizmatlar sohasi masalalari tarkibiy o'zgarishlar bilan bog'liq holda yondoshilgan, bu jarayonlarning xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishda investitsion resurslardan samarali foydalanish mexanizmlarining muammolarini aks ettiruvchi ilmiy tadqiqotlar olib borilmagan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Analiz va sintez, induksiya va deduksiya, ko'p omilli va dinamik taqqoslash, davriylashtirish, iqtisodiy-matematik modellash usullaridan foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqotlarimizning natijalari investitsiyalarning iqtisodiy mazmun-mohiyati to'g'risida iqtisodchi olimlar o'rtasida xilma-xil fikrlar mavjud degan xulosaga kelishga asos bo'ldi. Shunday qilib, "investitsiya" deganda kelgusida daromad (foйда) olish yoki ijtimoiy samaraga erishish maqsadida qonun doirasida iqtisodiyotning turli tarmoqlari va boshqa sohalariga investorlar tomonidan qo'yiladigan barcha turdagi mulkiy, moliyaviy va intellektual boyliklar tushuniladi. Boshqacha qilib aytganda, investitsiyalar – mulkchilikning har xil ko'rinishlaridagi moddiy moliyaviy va nomoddiy boyliklarni ijtimoiy-iqtisodiy yoki samara (daromad) olish maqsadida muomalaga kiritishdir.

Nazariy izlanishlarimiz investitsiyalarning iqtisodiy mazmun-mohiyati to'g'risida iqtisodchi olimlar o'rtasida xilma-xil fikrlar mavjud degan xulosaga kelishga asos bo'ldi. Shunday qilib, "investitsiya" deganda kelgusida daromad (foйда) olish yoki ijtimoiy samaraga erishish maqsadida qonun doirasida iqtisodiyotning turli tarmoqlari va boshqa sohalariga investorlar tomonidan qo'yiladigan barcha turdagi mulkiy, moliyaviy va intellektual boyliklar tushuniladi. Boshqacha qilib aytganda, investitsiyalar – mulkchilikning har xil ko'rinishlaridagi moddiy moliyaviy va nomoddiy boyliklarni ijtimoiy-iqtisodiy yoki samara (daromad) olish maqsadida muomalaga kiritishdir.

Jahonda aholi turmush farovonligini aniqlovchi xizmat ko'rsatish soha obyektlarini bunyod qilish, ularni saqlab turishga qilinadigan xarajatlarga har yili katta miqdordagi mablag'lar sarflanadi. Bunday sarf-xarajatlar muqarrar hisoblanadi. Tadqiqotlarimizning natijalari xorijiy davlatlarda investitsiyalarni qo'llash sohalarini va yo'nalishlari xizmat ko'rsatish iqtisodiyotining turli xil tarmoqlarida realizatsiya qilinishi mumkinligini ko'rsatadi. Bular quyidagilar:

- transport – turli yo'nalishdagi transport tarmoqlarini (xususan, shahar transporti) o'z ichiga qamrab olib, yo'l harakatini boshqarish tizimini qurish, xizmat ko'rsatish, joriy etish kabi loyihalar;
- uy-joy va kommunal xo'jaliklari;
- aholiga xizmatlar ko'rsatish;
- kommunal xo'jaliklar tarmoqlarini ekspluatatsiya qilish;
- ko'chalarni tozalash, axlat va chiqit tashib ketish hamda utilizatsiya qilish;
- ekologiya sohasi – tabiiy resurslardan foydalanish va ekoturizmni rivojlantirish asosida daromadga ega bo'lish huquqini qo'lga kiritish orqali hududlarda bog'lar yaratish, ularga xizmat ko'rsatish va kengaytirish;
- ko'chmas mulk sohasida – tijorat loyihalarida qatnashish va binolar qurish, ijtimoiy binolar va munitsipal uy joylar qurish hamda ularni ishga tushurish;
- jamoat (ijtimoiy) tartibi va xavfsizligi sohasida – xususiy korxonalar xizmat, transport va jamoat joylarida tartibni saqlash; to'xtash joylarini tashkil etish hamda xizmat ko'rsatish;
- telekommunikatsiya sohasida;
- xizmat ko'rsatish sohasini shakllantirish va iste'molchilarga xizmatlarni taqdim qilish;
- moliya-kredit sohasida – majburiy ijtimoiy sug'urta va davlat pensiya ta'minoti sohasiga boshqaruv kompaniyalarini jalb qilish;

- ta'lim sohasida – binolar qurish va tutash bo'lgan hududlarni rivojlantirish huquqiga ega xususiy kompaniyalar va firmalar tomonidan maktab va boshqa ta'lim muassasalari qurish va ularni jihozlash.

Tahliliy statistik ma'lumotlar va xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishni istiqbol ko'rsatkichlariga nazar tashlasak, jahondagi mamlakatlar aynan xizmat ko'rsatish sohasiga katta e'tibor berib kelmoqda (2-jadval).

1-jadval: Jahondagi mamlakatlarning xizmat ko'rsatish sohasiga qilinadigan investitsiyalari dinamikasi, trln. dollarda ^[8]

Mintaqalar	2018-y.	2025-y.	2030-y.	2035-y.	2040-y.
Dunyo bo'yicha	2,6	2,9	3,2	3,5	3,7
Shundan:					
Osiyo	1,5	1,7	1,9	2,1	2,3
Shimoliy va Janubiy Amerika	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6
Yevropa	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6
Afrika	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2

Ma'lumki, jahonda, xususan, rivojlangan mamlakatlarda xizmat ko'rsatish sohasiga investitsiyalar xususiy sektor hamkorligida amalga oshiriladi. Xususan, Dunyoda 2018-yilda xizmat ko'rsatish sohasiga obyektlariga investitsiyalar 2,6 trillion dollarni tashkil etgan. Mazkur ko'rsatkichning istiqbol parametrlariga nazar solsak, 2040-yilga borib 42,0 foizga oshishi va 3,7 trillion dollarga yetishi kutilmoqda (2-jadval).

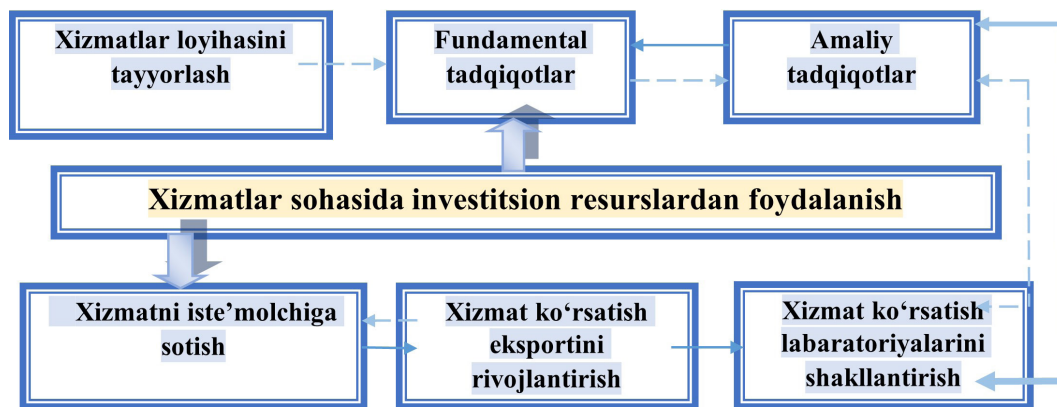
Jamoat manfaatlarini himoya qilish uchun milliy iqtisodiyotning ijtimoiy ahamiyatga ega va rivojlanishi sust bo'lgan tarmoqlarini rivojlantirish maqsadida davlat yoki mahalliy hokimiyati va xususiy sektor o'rtasidagi qonuniy va institutsional munosabatlar tizimidir. Ushbu tizimning asoslari teng huquqlilik, oqilona hamkorlik, risklarni va daromadlarni adolatli taqsimlash, davlat va xususiy sektorning sa'y-harakatlari birlashuviga asoslangan bo'ladi.

2-jadval: Xizmat ko'rsatish sohasini asosiy tarmoqlariga yo'naltirilgan global investitsiyalar hajmi, mlrd. dollarda ^[9]

Xizmat ko'rsatish sohasi tarmoqlari	2018-y.	Jamiga nisbatan % da	2030-y.	2040-y.
Transport sohasiga	1292,8	49,6	1664,2	1943,7
Energetika	850,3	32,6	1060,5	1232,8
Axborot-kommunikatsiya sohasiga	273,6	10,5	319,1	359,2
Suv va suv ta'minoti	188,8	7,2	236,4	277,1
Jami:	2605,5	100	3280,2	3812,8

2-jadval ma'lumotlari jahondagi davlatlar sohasining asosiy tarmoqlarida 2,6 trln. AQSh dollari miqdorida investitsiyalar ajratilgan bo'lsa, ulardan 49,6 foizi (1292,8 mlrd. AQSh dollari) bevosita transport tarmog'iga yo'naltirilganligini ko'rsatadi. Shu bilan birga, energetika, axborot-kommunikatsiyalari tarmoqlari va suv ta'minoti tizimiga muvofiq holda 32,6 foiz, 10,5 foiz va 7,2 foizini yoki 1312,7 mlrd. AQSh dollarini tashkil qilmoqda. Rivojlangan va rivojlanayotgan davlatlarda infratuzlma bozorlarini o'rganuvchi The Global Infrastructure Hub tashkiloti tomonidan o'tkazilgan tadqiqotlarga ko'ra, 2030 yilda soha obyektlariga investitsiyalar hajmi 2018-yilga nisbatan 26,0 foizga yoki 3,3 trln. AQSh dollari hajmida mablag'lar yo'naltirilishi aytilgan. Bu ko'rsatkich 2040-yilda 3,813 trln. AQSh dollariga etishi prognoz qilinmoqda.

Keyingi yillarda iqtisodiyoti ustun rivojlangan Garb mamlakatlarida innovatsion jarayonlar ilm-fan va bilimning kuchli ta'siri ostida shiddat bilan rivojlanib bormoqda. Iqtisodiy taraqqiyotda yangiliklarni yaratish va ularni amaliyotga joriy etishda axborot va kommunikatsiya texnologiyalarining roli va ahamiyati tobora ortib bormoqda. Bularning xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishda investitsion resurslardan samarali foydalanish mexanizmlarini shakllantirishni, yanada aniqroq qilib aytganda barchasi innovatsion jarayonlarning yangicha tarmoqli modelini (Systems integration and networking model) qo'llashni taqozo etadi (1-rasm). Ushbu modelda investitsiyalar innovatsion jarayonning barcha bosqichlarida integratsiyalashgan ishtirokchilarning ehtiyojlarini qondirishga yo'naltirilgan bo'lishi lozim.

1-rasm: Xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishda investitsion resurslardan samarali foydalanish mexanizmlarini tarmoqli modeli³

Nazariy izlanishlarimiz natijasida olgan muhim ilmiy natijalardan yana biri shuki, O'zbekistonda xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishda investitsion resurslardan samarali foydalanish mexanizmlarini tarmoqli modeli nafaqat salmoqli iqtisodiy, balki yuqori ijtimoiy samara ham beradi. Xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirish jamiyat uchun ham, tarmoq uchun ham, uning tarkibidagi alohida korxona, tashkilot va kompaniyalar uchun ham katta ijtimoiy ahamiyatga ega. Bizningcha, jamiyat darajasida xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishning ijtimoiy ahamiyati, birinchi navbatda, aholi bandligini oshirish bilan belgilanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishda investitsion resurslardan samarali foydalanish mexanizmlari bo'yicha amalga oshirilgan tadqiqotlar natijasida quyidagi xulosaga kelindi va bular quyidagilardan iborat:

Xorijiy tajriba asosida bir qator mamlakatlarning xizmat ko'rsatish sohasini investitsiyalashga sohani rivojlantiruvchi asosiy omil ekanligi sifatida qarash lozim, degan muhim xulosaga kelindi. Innovatsion investitsiyalarga investorlarning qiziqishi pastligining asosiy sabablari risk darajasining yuqoriligi hamda innovatsion loyihalar qiymatining an'anaviy investitsion loyihalarga nisbatan ancha balandligi bilan izohlanadi. Ushbu yondashuv "xizmat ko'rsatish sohasini iqtisodiy mexanizmi"ni shakllantirishda nafaqat masalaning iqtisodiy, balki, moliyaviy, ma'muriy-huquqiy va boshqa jihatlarini ham takomillashtirishga undovchi zaruriyat hisoblanadi. Bizning nazarimizda, O'zbekistonni rivojlantirishning Harakatlar strategiyasi doirasida amalga oshirilayotgan turizmni jadal rivojlantirish va uni milliy iqtisodiyotning yetakchi tarmoqlaridan biriga aylantirish konsepsiyasini hayotga muvaffaqiyatli tatbiq etishning eng murakkab va og'ir bo'g'ini – bu investitsion resurslar ta'minotidir. Bizning ushbu qat'iy xulosamizning boisi shundaki, iqtisodiy o'sishga qaratilgan har qanday ijobiy konsepsiyani amalga oshirishning ikkita asosiy sharti bor: konsepsiyani amalga oshirish imkoniyatlari, ikkinchisi esa uni amalga oshirish zarur bo'lgan moliyaviy resurslarning mavjudligi. O'zbekistonda xizmatlar sohasini tez sur'atlar bilan rivojlantirish uchun yetarli darajada iqtisodiy salohiyat va qulay sharoitlar mavjud. Lekin mamlakatda xizmatlar sohasini tez sur'atlar bilan rivojlantirish konsepsiyasini amalga oshirishda kerakli investitsion resurslarni jalb etish muammosi dolzarbligicha qolmoqda.

Ushbu xulosamizga asos sifatida quyidagi takliflarni keltirmoqchimiz:

- xizmatlar sohasiga yo'naltirilgan infratuzilmaning yaxshi rivojlanmaganligi (transport, ijtimoiy, injeneriya, axborot-kommunikatsiya, kommunal xizmatlar) va uni davr talablari darajasiga ko'tarish zarurati;
- servis xizmatlari sifatining hozirgi zamon standartlari darajasida emasligi;
- xizmatlar sohasini, tarkibidagi korxona va tashkilotlarni samarali boshqarish va faoliyat jarayonida yuzaga keladigan barcha muammo va to'siqlarni bartaraf etishga qadar bo'lgan yuqori malakali kadrlarning yetishmasligi;
- innovatsion xizmatlarni yaratish va ularni xizmatlar bozorida muvaffaqiyatli harakatlarini ta'minlash bo'yicha o'zaro muvofiqlashtirilgan strategiyaning yo'qligi.

Tabiiyki, yuqorida bayon etilgan kamchiliklarni bartaraf etish katta investitsion sarf xarajatlar evaziga amalga oshishi mumkin. O'zbekistonda xizmatlar sohasini jadal rivojlantirish zamonaviy yo'llar qurish, aeroport, avtomobil turar joylari, raqobatbardosh transport vositalari, sifatli ovqatlanish korxonalari, esdalik va antiqa

³ Muallif tadqiqotlari asosida ishlab chiqilgan.

(antikvar) buyumlar bozorini shakllantirish, mehmonxonalarni qulay joylashtirish, kemping, xizmatlar ko'rsatish majmualari sonini ko'paytirish bilan bog'liq. Bularning barchasi investitsion resurslarga talabni yanada kuchaytiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Deryugin I.A., Zvyaginsev A.A. Привлечение иностранных инвестиций как фактор инновационного развития КНР. // <https://web.esonomisa.cosnauka.ru>.
2. Muxammedov M.M. va boshq. Mintaqa iqtisodiyotining zamonaviy muammolari. Monografiya. – T.: LESSON PRESS, 2020.;
3. Pardaev M.Q. Iqtisodiy tahlil nazariyasi. Darslik. (uchinchi qayta ishlangan nashri) – T.: "Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi" DUK, 2020. – 588 b.;
4. Ergashev R.X. Xizmat ko'rsatish korxonalari faoliyati samaradorligini oshirish yo'llari. // Innovatsion rivojlanish asosida milliy iqtisodiyotni modernizatsiyalash: muammolari, yechimlari va istiqbollari. – Qarshi: RIAA., 2015 – B. 259-261;
5. Zaynalov J.R. Xizmat ko'rsatish va servis sohasini rivojlantirishda innovatsiyaning ahamiyati. // Xizmat ko'rsatish sohasi tarmoqlarini rivojlantirish istiqbollari. Respublika ilmiy-amaliy anjumani. – SamISI, 2015. – 229-231 bb.;
6. Mirzaev Q.J., T.S.Sharipov, Sh.A.Sultonov va boshqalar: Xizmatlar sohasi iqtisodiyoti (darslik), Samarqand-2021 y.
7. Atamuradov Sh.A. Xorijiy mamlakatlarda venchurli innovatsion loyihalashtirish modellari. // Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar ilmiy elektron jurnali. – 2019. – № 2. mart-aprel.-C.1-8.
8. "Национальный Центр ГЧП", "Просто и честно об инвестициях в инфраструктуру и государственно-частном партнерстве в России" аналитический обзор, Москва, 2019, 96,101 ст.
9. "Национальный Центр ГЧП", "Просто и честно об инвестициях в инфраструктуру и государственно-частном партнерстве в России" аналитический обзор, Москва, 2019, 96,101 ст.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.